

JUSTITS MINISTERIET

Administrationsafdelingen

Dato: 21. marts 2012

Dok.: 328045

UDKAST TIL TALE

Udkast til tale til ministeren til brug for besvarelsen af samrådspørgsmål AE, AF og AG fra Folketingets Retsudvalg torsdag den 22. marts 2012

Spørgsmål AE

"I forlængelse af ministerens besvarelse af REU alm. del spørgsmål 23 bedes ministeren redegøre for, hvordan ministeren vil sikre, at tidsforbruget til fangetransporter skæres ned og der kan frigøres ressourcer til det øvrige arbejde i Kriminalforsorgen."

Spørgsmål AF

"Hvordan stiller ministeren sig til forslaget fra formanden fra Fængselsforbundet Danmark Kim Østerbye om, at der oprettes en særlig transportafdeling? Og vil ministeren skynde på processen, der skal skabe mulighed for, at retsmøder om forlængelse af varetægtsfængsling kan ske via videoafhøringer, således, at arrestanten ikke behøver at være fysisk tilstede i retten?"

Spørgsmål AG

"Mener ministeren ikke, det vil være en god idé at få sat en stopper for indsmuglingen af mobiltelefoner, narko o.a. i de danske fængsler? Ministeren bedes i den forbindelse redegøre for muligheden for at etablere mobilscanneranlæg i fængslerne, som kan registrere mobilsignaler m.h.p. at forhindre, at fanger bruger eventuelle mobiltelefoner, der er smuglet ind i fængslet samt, at der altid kan være narkohunde tilstede i de lukkede fængsler."

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

1. De tre samrådsspørgsmål, som jeg har fået lejlighed til at besvare i dag, handler overordnet set om to forskellige emner – nemlig ressourceforbruget i forbindelse med transport af arrestanter og indsatsen mod narkotika og mobiltelefoner i fængsler og arresthuse.

2. Jeg vil starte med transportdelen. Samrådsspørgsmålene handler på dette punkt om, hvordan man kan mindske de ressourcer, der anvendes på at transportere arrestanter.

Det er et meget relevant spørgsmål, for det skal naturligvis være sådan, at transporten af arrestanter skal foregå så effektivt og sikkert som muligt. Og hvis vi helt kan undgå en del af transporterne, så er det selvfølgelig at foretrække.

3. Transportopgaven varetages i dag af kriminalforsorgen og politiet. Som udgangspunkt transporteres varetægtsarrestanter af politiet, mens afsonere transporteres af kriminalforsorgen.

Københavns Politi og Københavns Fængsler har dog indgået en aftale om, at kriminalforsorgen varetager transportopgaven af varetægtsarrestanter i det storkøbenhavnske område. Den landsdækkende transport af afsonere udføres af transportafdelinger i Statsfængslet i Nyborg og Arresthuset i Århus.

Kriminalforsorgens institutioner har også interne transportopgaver såsom kørsel af de indsatte ved ledsaget udgang eller hospitalsundersøgelser.

Jeg vil i øvrigt henvise til den besvarelse af spørgsmål 542, som Retsudvalget har modtaget forud for samrådet, hvor der er redegjort nærmere for ressourceforbruget i forbindelse med kriminalforsorgens transport af arrestanter.

4. Hvis vi ser fremad, så kan jeg oplyse, at der er overvejelser i gang om, hvordan man på dette område kan anvende ressourcerne endnu bedre.

En arbejdsgruppe med repræsentanter fra kriminalforsorgen og Rigspolitiet afgav i 2010 en indstilling om transport og fremstilling af indsatte.

Arbejdsgruppen fandt det ikke hensigtsmæssigt at etablere en fælles transportenhed for politiet og kriminalforsorgen. Arbejdsgruppen fandt derimod, at ressourcerne ville kunne udnyttes bedre, hvis der oprettes en central transportenhed i kriminalforsorgen.

Arbejdsgruppen anbefalede også, at der indføres et IT-understøttet system til transporthåndtering, hvor både politiet og kriminalforsorgen kan have adgang til informationer. Et sådant fælles IT-system vil navnlig give mulighed for effektiviseringer ved samkøring af transporter.

Formålet med en central transportenhed i kriminalforsorgen er at sikre en bedre koordinering og give øget fleksibilitet og bedre overblik over transportområdet, så ressourcerne kan anvendes mere effektivt. Med en central enhed må institutionerne også forventes at skulle bruge færre ressourcer på planlægning og gennemførelse af transporter.

Direktoratet for Kriminalforsorgen er i gang med en nærmere analyse af de personalemæssige og økonomiske konsekvenser af forslagene og forventer at afslutte det arbejde i løbet af sommeren.

5. Ud over overvejelserne om en central transportenhed og en fælles IT-løsning er der også et andet projekt, der vil kunne nedbringe de ressourcer, der anvendes til transport af arrestanter.

Med det såkaldte Video3-projekt er det hensigten at gøre det muligt at anvende videokommunikation i hele landet som alternativ til, at sigtede personligt er til stede ved et retsmøde om fristforlængelse.

En gennemførelse af projektet vil nedbringe antallet af transporter af arrestanter væsentligt. Samtidig øges sikkerheden i forbindelse med afhøring og fremstilling af arrestanter.

Jeg har ikke tænkt mig detaljeret at redegøre for projektet her, men i stedet vil jeg henvise til min besvarelse af spørgsmål nr. 540, som Retsudvalget har modtaget forud for samrådet.

Som det fremgår af besvarelsen, blev projektet i december 2011 forelagt Statens IT-projektråd. Rådet vurderede projektets risiko som værende ”normal”. Det betyder, at der ikke er tale om et højrisikoprojekt.

Det næste skridt er, at der skal forelægges en business case for Folketingets Finansudvalg med henblik på udvalgets godkendelse af, at projektet igangsættes. Det forventes at ske i løbet af foråret.

Hvis igangsættelsen godkendes, forventer Domstolsstyrelsen, der står for projektet, at arbejdet vil kunne tilrettelægges således, at udbud, indkøb mv. er gennemført primo 2013. Udrulningen af løsningen vil herefter blive iværksat, og systemet forventes fuldt udrullet primo 2015.

Godkender Finansudvalget, at projektet bliver sat i gang, vil der således blive etableret videoafhøringslokaler i stort set alle landets arresthuse og -afdelinger. Der vil også blive installeret videokonferenceudstyr i alle retter og på de politistationer, hvor anklagemyndigheden er placeret.

Det er et stort logistisk projekt med mange involverede parter og lokaliteter. Det er også årsagen til den forholdsvis lange periode til udrulning og implementering.

Det er i den forbindelse meget væsentligt at bemærke, at udstyret vil blive taget i brug løbende i takt med, at det bliver installeret. Der vil således løbende hen over en to-årig periode blive koblet flere og flere retter og arresthuse mv. på systemet.

Det vil give mulighed for, at flere fristforlængelser foretages via videokonference. De første nye lokaliteter forventes at kunne tages i brug allerede i løbet af foråret 2013. Domstolsstyrelsen har i øvrigt oplyst, at de er meget opmærksomme på at fremskynde processen i det omfang, det er muligt.

6. Jeg vil nu tage fat på det andet overordnede emne i samrådsspørgsmålene – indsatsen mod narkotika og mobiltelefoner i fængsler og arresthuse.

Jeg er naturligvis enig i, at det er vigtigt at sætte ind over for mobiltelefoner og narkotika i fængslerne og arresthusene. Og der gøres da også allerede i dag en stor indsats for netop at forhindre indsmugling af ulovlige genstande og afsløre ulovlig anvendelse af mobiltelefoner.

7. Kriminalforsorgen har også iværksat særlige tiltag for at forhindre ulovlig mobiltelefoni.

Der er i alle arresthuse og lukkede fængsler opsat faste metaldetektorkarme og indkøbt håndholdte metaldetektorer. Udstyret anvendes til fast kontrol af indsatte, når de har været uden for fængslet. Udstyret anvendes også til bl.a. stikprøvevis kontrol af indsatte efter gårdtur, fritidsaktiviteter og arbejde.

Personalet i de lukkede fængsler og arresthuse har desuden adgang til håndholdt udstyr, der kan afsløre tændte mobiltelefoner.

Der er i et sjællandsk arresthus samt i en arrestafdeling på Fyn opsat stationære mobildetekteringssystemer.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har dog ikke fundet grundlag for at installere sådant udstyr i samtlige lukkede fængsler og arresthuse. Det skyldes, at det efter kriminalforsorgens vurdering vil være en uforholdsmæssig dyr investering.

Kriminalforsorgen er i stedet i gang med at afprøve andre alternativer, herunder et transportabelt mobildetekteringssystem, som kan flyttes rundt til de institutioner, hvor der skønnes at være et særligt behov.

Kriminalforsorgen har også overvejet at anvende såkaldt jamming, der virker på den måde, at den gør normal mobilkommunikation umulig inden for et afgrænset område. Jamming kan imidlertid forstyrre lovlig mobilkommunikation og influere på kriminalforsorgens sikkerhedssystemer. Hertil kommer, at jammingssystemerne er meget dyre og kan omgås.

Direktoratet holder sig i øvrigt løbende orienteret om foranstaltninger, der kan medvirke til at forhindre både indsmugling og kommunikation via indsmuglede mobiltelefoner.

8. I et samråd her i Retsudvalget den 2. februar 2012 blev der spurgt til de svenske erfaringer med at forhindre indsmugling af mobiltelefoner. Det vil jeg vende tilbage til nu.

I Sverige har de bygget mange nye fængsler og i den forbindelse sikret så stor afstand fra det yderste hegn til ringmuren, at det er vanskeligt at kaste mobiltelefoner ind. Endvidere har de indført omfattende adgangskontrol af alle, der skal ind i fængslerne.

Det er ikke muligt at etablere en sådan perimetersikring i alle de eksisterende lukkede institutioner i Danmark.

Ved bygning af nye fængsler er kriminalforsorgen opmærksom på, at der skal være plads til en særlig perimetersikring, og at der også skal indføres udvidet adgangskontrol. Begge tiltag er f.eks. blevet indført i det nyeste fængsel i Østjylland, hvilket har givet gode resultater.

9. Der er også spurgt til muligheden for, at der altid kan være narkotikahunde til stede i de lukkede fængsler.

Kriminalforsorgen har et centralt hold bestående af 11 narkotikahundeførere. Holdet foretager rutinemæssigt undersøgelser i Kriminalforsorgens institutioner og kan desuden tilkaldes akut.

Narkotikahundeførerne har i 2011 aflagt 672 rutinemæssige besøg i kriminalforsorgens institutioner, og de har været ude i institutionerne i forbindelse med 446 akutte tilkald.

Fra 2011 har narkotikahundene været anvendt til såkaldt personsøg, hvilket vil sige, at narkotikahundene også anvendes til at afsøge indsatte og besøgende. Det har vist sig at være meget effektivt, og erfaringerne er indtil videre meget gode. Succesen indebærer, at antallet af anmodninger om besøg af narkotikahunde til de lukkede fængsler er stigende.

For at opnå de bedste resultater er det dog nødvendigt at tage særlige hensyn til hundene, så de bliver ved med at have lyst og drift til at søge efter narko. Erfaringer viser nemlig, at dette er særligt vanskeligt for hunde, der er tilknyttet et fast tjenestested.

Det bedste for hundene er derfor at komme rundt til forskellige tjenestesteder. Og af den grund er det bedre med et centralt hundekorps i stedet for at have faste hunde tilknyttet f.eks. lukkede fængsler.

10. Inden jeg slutter, vil jeg kort opsummere: Der er allerede flere initiativer i gang med henblik på at nedbringe de ressourcer, der anvendes på transport af arrestanter. Og i fængslerne og arresthusene er der en betydelig indsats over for narko og mobiltelefoner.

Tak.